

LÆREBOG

I

ROMERSK PRIVATRET

AF

JUL. LASSEN

FJERDE UDGAVE

VED

FRANTZ DAHL

TRYKT SOM MANUSKRIFT

Nærværende fjerde Udgave af Jul. Lassen's Lærebog i romersk Privatret er i alt væsentligt et uforandret Optryk af tredje — bortset fra mindre Rettelser o. l. At skrive en helt ny Fremstilling, hvad jeg helst vilde have gjort, vil efter al Sandsynlighed den mig endnu beskaarne Embedstid ikke tillade mig; jeg maa allerede derfor indskrænke mig til de under Forelæsningerne givne Tilføjelser og Ændringer, der særlig gaa ud paa at fremhæve den historiske Udvikling og i det hele søge at vise det levende Liv, som ogsaa har pulseret bag Romerrettens Formalisme og Formaliteter. De fra de tidligere Udgaver bekendte »skarpe Klammer« ere forsvundne og erstattede af en ny Overspringelsesliste.

Juli 1937.

FRANTZ DAHL.

Med Bidrag af
Universitetets Fritryksskonto.

INDHOLD.

Første Del: Retshistorie.

FØRSTE KAPITEL

Indtil Republikens Ophør.

Side

- § 1. *Udgangspunkter for Retsudviklingen. Decemvirallovgivningen.* I. Udgangspunkter S. 1. II. Lovgivende Myndigheder. Patriciere og Plebejere S. 3. III. Decemvirallovgivningen S. 4 1
- § 2. *Republikens Lovgivning efter de tolv Tavlens Love. Sædvaneret.* I. Lovgivning S. 6. II Sædvaneret S 9..... 6
- § 3. *Interpretatio. Retsvidenskab i Republikens Tid.* I. Ældre interpretatio. Pontifikalkollegiet S. 9. II. Yngre Retsvidenskab S. 12 9
- § 4. *Det prætoriske Edikt* 14
- § 5. *Retsudviklingens Karakter. Jus gentium.* I. Udvikling til Ligestillethed for Patriciere og Plebejere S. 17. II. Fremmedes Retsstilling. Foedera S. 18. III. Udvikling til Ligestillethed for alle Frie og til jus bonum et æquum: jus gentium S. 19 17

ANDET KAPITEL

Under Kejserdømmet indtil Justinian.

- § 6. *Lovgivning. Constitutiones principum. Senatusconsulta.* I. Constitutiones principum 1. Forinden Diocletian S. 21. 2. I det Diocletiansk-Konstantinske Monarki S. 22. II. Senatusconsulta S. 22 21

§ 7. <i>Edicta magistratuum og Retsvidenskaben i Kejsertiden.</i>	
I. Edictum perpetuum Hadriani S. 23. II. Retsvidenskab. Sabianere og Prokulejanere. Den klassiske Periode S. 24	23
§ 8. <i>Retsudviklingens Karakter. Oversigt over Retsstoffet, Samlingsarbejder.</i> I. Retsudviklingens Karakter. 1. Udvæjning af Forskjellen mellem cives og non cives S. 31. 2. Udvikling af jus gentium S. 32. II. Oversigt over Retsstoffet. 1. Jus og leges, Terminologier for Retsstoffets Bestanddele S. 32. 2—6. Samlingsarbejder S. 34.....	31

TREDIE KAPITEL

Romerretten under og efter Justinian.

§ 9. <i>Justinians Lovarbejder.</i> I. Codex vetus. Quinquaginta decisiones S. 36. II. Digesta S. 37. III. Institutiones S. 38. IV. Codex repetitæ prælectionis S. 38. V. Novellæ S. 39	36
§ 10. <i>Corpus juris civilis.</i> I. Corpus juris civilis i dens nuværende Skikkelse S. 40. II. Ufuldkommenheder ved Lovsamlingen S. 40. III. Udgaver S. 42. IV. Citering S. 42..	40
§ 11. <i>Romerretten og Retsvidenskaben efter Justinian.</i> I. Romerretten i Orienten S. 44. II. I. Occidenten. Dens Reception i Tyskland o. s. v. S. 44. III. Retsvidenskabens Behandling af og Stilling overfor Corpus juris. Hovedretninger i Videnskaben, Literatur S. 47.....	44

Anden Del: Retssystemets almindelige Del.

§ 12. <i>Indledende Bemærkninger</i>	51
--	----

FØRSTE KAPITEL

Jus quod ad personas pertinet.

§ 13. <i>Indledning.</i> I. Mennesker S. 53. II. Juridiske Personer S. 54	53
§ 14. <i>Servi.</i> I. Retsstilling. 1. Mangel af Retssubjektivitet. Peculium. Obligationes naturales S. 57. 2. Undergivelse af	

dominium og potestas S. 58. 3. a. Erhvervsorgan for Herren S. 59. b. Evne til at forpligte Herren S. 59. II. Stiftelse af servitus. 1. Ved Fødsel S. 60. 2. Ifølge jus gentium S. 61. 3. Ifølge jus civile S. 61. III. Ophør af servitus. 1. manumissio S. 61. 2. libertini S. 62.....	57
§ 15. <i>Non cives</i> . I. I Almindelighed S. 62. II. Latini, peregrini dediticii S. 63. III. Stiftelse og Ophør af civitas S. 63....	62
§ 16. <i>Familia</i>	64
§ 17. <i>Patria potestas. Liberi in potestate</i> . I. Almindelig Karakteristik af Potestasforholdet S. 66. II. Liberi in potestate. 1. Personligt Underordningsforhold S. 67. 2. Connubium og commercium, Formueforhold S. 68. III. 1. Stiftelse af patria potestas. a. Gjennem Fødsel S. 69. b. Arrogatio og adoptio S. 70. 2. Ophør af patria potestas. a—b. Nødvendigt Ophør S. 71. c. Emancipatio S. 71.....	66
§ 18. <i>Andre Afhængighedsforhold</i> . I. Manus S. 73. II. Mancipium S. 73. III. Addicti, nexi S. 74.....	73
§ 19. <i>Capitis deminutio</i>	74
§ 20. <i>Sociale og borgerlige Forholds Betydning for Retsstillingen</i> . I. Standsforskjelligheder S. 75. II. Religionsforskjel S. 76. III. Ærestilstand S. 76.....	75
§ 21. <i>Alder, Sindstilstand og dest.</i> I. Sexus S. 77. II. Ætas. 1. Sondring imellem impuberes og puberes S. 78. 2. Impuberes S. 78. 3. Puberes. a. minores S. 81. b. Minores under curator S. 81. III. Prodigii S. 82. IV. Sygdomme og Abnormiteter S. 82	77

ANDET KAPITEL

Jus quod ad actiones pertinet.

§ 22. <i>Oversigt over det romerske Processystem</i> . I. Nødværge, Selvtægt, Aktionssystemet S. 83. II. Ordo judiciorum privatorum S. 84. III. Legisaktionsprocessen S. 85. IV. Formularprocessen. 1. Dens Opkomst, Dens Ejendommeligheder S. 85. 2. Bestanddelene af formula. a. Intentio S. 86. b. Demonstratio S. 88. c. Condemnatio S. 88. d. Adjudicatio S. 89. e. Exceptiones og præscriptiones S. 90. V. Cognitio extraordinaria S. 90.....	83
---	----

§ 23. <i>Aktionssystemet. I. Begrebet actio</i> S. 91. Inddelinger af actiones. 1. Actiones in personam og in rem, actiones præjudiciales, actiones in personam in rem scriptæ, judicia divisoria S. 93. 2. actiones rei og poenæ persequendæ causa comparatæ, actiones mixtæ S. 96. 3. actiones stricti juris og bonæ fidei S. 97. 4. actiones directæ og contrariæ S. 98. 5. actiones privatæ og populares S. 99. 6. Andre Inddelinger S. 99.....	91
§ 24. <i>Overgang og Ophør af actiones. I. Transitus actionum</i> S. 100. II. Præscriptio actionum. 1. De forskellige Forældelsesinstituter S. 101. 2. Actio nata S. 101. 3. Forældelsesfristen og dens Beregning S. 102. 4. Afbrydelse af Forældelse S. 103. 5. Forældelsens Virkning S. 103....	100
§ 25. <i>Exceptio. Replicatio. I. Exceptionsbegrebet. Dets Betydning</i> S. 104. II. Inddelinger af Exceptiones S. 106. III. Replicatio, duplicatio S. 107	104
§ 26. <i>Litis contestatio. Res judicata. Exekution. Konkurs. I. Litis-Kontestation. 1. Begreb S. 108. 2. Virkninger. a. Klagekonsumtion S. 108. b. Grundlag for Dommen og dens Indhold S. 109. II. Res judicata. 1. S. 110. 2. Personer, som stilles lige med Domte S. 110. III. Exekution. 1. Actio judicati S. 110. 2. Personalexekution S. 110. 3. Realexekution S. 111</i>	108
§ 27. <i>Interdicta. I. Begreb og retlig Betydning</i> S. 112. II. Inddelinger S. 113.....	112
§ 28. <i>In integrum restitutio. I. Begreb</i> S. 114. II. Betingelser S. 114. III. Fremgangsmaade og Virkning S. 115. IV. Restitutionsgrunde S. 116. V. Restitution i Nutiden S. 117. 114	

TREDIE KAPITEL

Retshandler.

§ 29. <i>Begreb og Inddelinger. I. Begreb</i> S. 118. II. Løfter og Paalæg S. 118. III. Ensidede og tosidede Retshandler S. 119. IV. Dispositiones inter vivos og mortis causa S. 120. V. Kausale og abstrakte Retshandler S. 121. VI. Erhvervelse ex causa onerosa og lucrativa S. 121.....	118
--	-----

§ 30.	<i>Viljeserklæringens objektive Fremtrædelsesmaade. Overenskomsttheorien.</i> I. Dispositiones mortis causa S. 121. II. Akcepten S. 122. III. Løfter. Overenskomsttheorien S. 122. IV. Afslutning af gjensidigt bebyrdende Retshandler inter absentes S. 125.....	121
§ 31.	<i>Fortsettelse: Overenskomster til Gunst for Tredjemand.</i> I. Hovedregel og Undtagelser S. 127. II. Opløselighed S. 129	127
§ 32.	<i>Fortsettelse: Retshandlers Indgaelse ved Repræsentant..</i>	129
§ 33.	<i>Fortsettelse: Former for Retshandler.</i> I. Om Former i Almindelighed S. 133. II. De vigtigste Former: 1. Per æs et libram S. 135. a. Mancipatio S. 135. b. Nexum S. 136. 2. In jure cessio S. 137. 3. Stipulatio S. 138. 4. Slutningsbemærkninger S. 139.....	133
§ 34.	<i>Umyndighed og Viljesmangel.</i> I. Umyndighed S. 139. II. Viljesmangel. 1. a. Testamenter S. 140. b. Retshandler inter vivos S. 140. 2. Uægte Vildfarelse S. 141. 3. Væsentlig Vildfarelse S. 142. III. Efterfølgende Inhabilitet og Dod. Tilbagekaldelse S. 142	139
§ 35.	<i>Error in motivis. Urigtige og bristende Forudsætninger.</i> I. Indledende Bemærkninger S. 143. II. Væsentlig error in qualitate S. 144. III. 1. Den relevante Forudsætning iøvrigt S. 145. 2. Retsmidlerne S. 146.....	143
§ 36.	<i>Tvang, Svig og andre Ugyldighedsgrunde.</i> I. Tvang S. 147. II. Svig S. 148. III. Ubestemthed, Ulovlighed, Umulighed S. 149	147
§ 37.	<i>Retshandlers Ugyldighed.</i> I. Nullitet og Anfægtelighed S. 150. II. Ugyldighedsbegrebets Omraade S. 152.....	150
§ 38.	<i>Retshandlers Indhold</i>	153
§ 39.	<i>Betingelser og Tidsbestemmelser.</i> I. Betingelser S. 155. II. 1. Tilstanden, naar condicio deficit S. 157. 2. pendente condicione S. 157. 3. impleta condicione S. 159. III. Tidsbestemmelser S. 159. IV. Positive Regler om Betingelser S. 160	155
§ 40.	<i>Donatio.</i> I. Begreb S. 161. II. 1—5. Særlige Regler om donationes S. 163. III. Donatio mortis causa S. 164.....	161

Tredje Del: Retssystemets specielle Del.

FØRSTE KAPITEL

Tingsret.

I. Indledning.

	Side
§ 41. <i>Tingsrettens Begreb</i>	166
§ 42. <i>Ting. Res extra commercium. Res nullius</i>	168
§ 43. <i>Inddelinger af Ting. I. Res Mancipi og nec Mancipi S. 170. II. Res immobiles og mobiles S. 170. III—VII. Andre Inddelinger S. 171. VIII. Frugter S. 172</i>	170

II. Possessio.

§ 44. <i>Besiddelse og possessio. I. Detentio, possessio, quasi possessio S. 172. II. Materiel Bestemmelse af possessio S. 174. III. Fortsættelse. 1. Corpus S. 177. 2. Animus S. 177. 3. Possessio gennem Repræsentant S. 177</i>	172
§ 45. <i>Fortsættelse: Possessio. I. Subjekt og Objekt S. 178. II. Erhvervelse af possessio. 1. Corpore et animo S. 178. 2. Gennem Repræsentant S. 178. 3. Uden Besiddelsesforandring, constitutum possessorium, traditio brevi manu S. 179. III. Ophør af possessio. 1. Corpore S. 179. Animo S. 180. 3. Af possessio gennem Repræsentant S. 180. IV. Bonæ fidei og malæ fidei possessio S. 180</i>	178
§ 46. <i>Fortsættelse: Retsbeskyttelse for Possessio. I. Selvtægt og conditio S. 180. II. Interdiktsbeskyttelsen. 1. Interdicta retinendæ possessionis. a. uti possidetis S. 181. b. utrubi S. 182. 2. Interdicta recuperandæ possessionis. a. unde vi S. 182. b. de precario S. 182. c. de clandestina possessione S. 182. 3. Petitorium holdes udenfor possessorium S. 183. 4. Interdiktsbeskyttelsens Grund S. 183. III. Kritik S. 184. IV. Andre Retsvirkninger af possessio S. 185</i>	180
§ 47. <i>Juris eller quasi possessio</i>	185

III. Ejendomsret.

§ 48. <i>Ejendomsretten. Begreb. Arter. I. Begreb S. 187. II. Arter. 1. Peregrinorum S. 188. 2. Over solum provinciale</i>	
--	--

S. 188. 3. dominium Quiritarium og bonitarium S. 189.	
4. Bortfald af Forskjellighederne S. 189. III. Sameje S. 189.	187
§ 49. <i>Ejendomsrets Erhvervelse og Ophør i Almindelighed.</i>	
I. Civile og naturale, primitive, derivative og exstinktive Erhvervelser S. 191. II. Ophør S. 192.....	191
§ 50. <i>Bemægtigelse og Frugterhvervelse.</i> I. Bemægtigelse S. 192.	
II. Frugterhvervelse S. 193	192
§ 51. <i>Faktisk Forandring af Ting. Impensæ, accessio, specificatio.</i> I. Impensæ. 1. necessariae S. 194. 2. utiles og voluptariae S. 194. 3. Kun Retentionsret S. 195. II. Accessio. 1. Biting optages i Hovedting S. 195. 2. Anden Forbindelse af Ting S. 197. III. Specificatio S. 197	194
§ 52. <i>Derivativ Erhvervelse af Ejendomsret.</i> I. Mancipatio og in jure cessio S. 199. II. Traditio. 1. Begreb S. 200. 2. a. Overenskomst om Overdragelse S. 200. b. Competence. Retshandelens Forhold til dens causa S. 200. 3. Overførelse af possessio, constitutum possessorium S. 201. III. Afhændelsesforbud S. 203	199
§ 53. <i>Exstinktiv Erhvervelse af Ejendomsret. Hævd.</i> I. Begrebet S. 204. II. usucapio. 1. possessio S. 204. 2. justus titulus og bona fides S. 205. 3. Hævdstiden. Afbrydelse S. 206. 4. Gjenstanden S. 206. 5. Virkningen S. 207. III. Longi temporis præscriptio S. 207. IV. Justinians Reform S. 208. V. Usucapio extraordinaria S. 209. VI. Nutidens Hævdinstituter S. 209	204
§ 54. <i>Ejerklagerne.</i> I. Ejerklagerne Begreb S. 210. II. Rei vindicatio. 1. actor S. 210. 2. reus, ficti possessores S. 210. 3. Indhold S. 211. 4. actio ad exhibendum S. 212. III. Actio negatoria S. 212.....	210
§ 55. <i>Actio Publiciana in rem.</i> I. Actio Publiciana S. 213. II. Ogsaa actio negatoria tillagt den godtroende Erhverver S. 214	213

IV. Begrænsede tinglige Rettigheder.

§ 56. <i>Begrænsede tinglige Rettigheder i Almindelighed. Servituter.</i> I. Begrænsede tinglige Rettigheder S. 215. II. Servituter S. 216.	215
§ 57. <i>Prædialservituter. Inddelinger og Arter.</i> I. Servitutes prædiorum. Begreb S. 216. II. Inddelinger: 1. rusticorum	

	og urbanorum S. 218. 2. positive og negative (faciendi, habendi, prohibendi) S. 219. 3. continuæ og discontinuæ S. 219	216
§ 58.	<i>Personalservituter.</i> I. Servitutes personarum. Begreb S. 219. III. Arter. 1. Ususfructus. a. Indhold S. 221. b. cautio usufructuaria S. 221. c. quasi ususfructus S. 222: 5. Irregulære Personalservituter S. 223	219
§ 59.	<i>Servituters Stiftelse.</i> I. Ved Retshandel. 1. Formen S. 223. 2. Competence S. 225. II. Hævd (diuturnus usus) S. 225. III. Andre Stiftelsesmaader S. 226	223
§ 60.	<i>Servituters Ophør.</i> I. Den berettigede Persons og Ejendoms Bortfald S. 226. II. Gjenstandens Undergang og Forandring S. 226. III. Consolidatio, confusio S. 226: IV. Retshandel S. 227. V. 1. Non usus og usucapio libertatis S. 227. 2. non usus S. 227. 3. usucapio libertatis S. 228. 4. Tidsrummet S. 228	226
§ 61.	<i>Servituters Retsbeskyttelse.</i> Actio confessoria	228
§ 62.	<i>Emphyteusis og Superficies.</i> I. Emphyteusis. 1. Oprindelse S. 230. 2. Indhold S. 230. 3. Emphyteutas Pligter S. 230. 4. Contractus emphyteuticarius S. 231. 5. Den tinglige Rets Stiftelse S. 232. 6. Retsbeskyttelse S. 232. 7. Ophør S. 232. II. Superficies S. 233	229
§ 63.	<i>Panteret. Historisk Udvikling. Begreb.</i> I. Fiducia S. 234. II. Pignus S. 235. III. Hypotheca S. 236	234
§ 64.	<i>Panterets Stiftelse og Gjenstand.</i> I. Stiftelsesmaader. Retshandel inter vivos S. 237. II. Pantefordringen S. 237. III. Competence. Anteciperet Pant S. 239. IV. Gjenstand S. 240	237
§ 65.	<i>Panterettens Indhold i Almindelighed.</i> I. Den af Ejeren stiftede Panteret S. 241. 1. Ret til Besiddelse S. 241. 2. Brugsret S. 242. 3. Salgsret (jus distrahendi) S. 242. 4. Andre Fyldestgjørelsesmaader S. 243. 5. Retentionsret S. 244. II. Ejers Raadighed trods Pantsætningen S. 244. 241	
§ 66.	<i>Pantnaverens Retsbeskyttelse.</i> I. Actio hypothecaria S. 245. II. Anden Retsbeskyttelse S. 246	245
§ 67.	<i>Pantsætning af Rettigheder.</i> I. Af begrænsede tinglige Rettigheder S. 247. II. Af Fordringsrettigheder S. 247. III. Subpignus S. 248	247

§ 68.	<i>Lovbestemt og judiciel Panteret.</i> I. Lovbestemt Panteret S. 248. II. Judicielt Pant. 1. Pignus ex causa judicati captum S. 249. 2. Pignus prætorium S. 249	248
§ 69.	<i>Flerhed af Panterettigheder over samme Ting.</i> I. Forskjellige Arter S. 249. II. Prioritetsforhold. 1. Første Panthavers Stilling S. 250. 2. Sekundære Panthaveres Stilling. Undtagelser fra Reglen om Oprykningensret. Hypothekarisk Sukcession S. 250. III. Bestemmelse af Rangforholdet S. 250.....	249
§ 70.	<i>Panterettens Ophør.</i> I. Af Grunde, som vedrøre den selv S. 253. II. Paa Grund af Pantefordringens Ophør S. 254..	253
§ 71.	<i>Tilbageholdelsesret.</i> I. Begreb S. 256. II. Hovedtilfælde S. 256. III. Retsbeskyttelse S. 258.....	256

ANDET KAPITEL

Obligationsret.

I. Almindelig Del.

§ 72.	<i>Obligationsforholdets Begreb</i>	258
§ 73.	<i>Obligatio naturalis.</i> I. Begreb S. 260. II. Hovedtilfælde S. 261. III. Andre Betydninger S. 262.....	260
§ 74.	<i>Fordringsrettighedernes Indhold i Almindelighed.</i> Ubestemthed. Umulighed. Ulovlighed. Formueværdi	264
§ 75.	<i>Fortsettelse.</i> I. Gjensidige og delelige Forhold S. 264. II. Renter S. 265. III. Interesse og vera rei æstimatio S. 265	264
§ 76.	<i>Om Stiftelsesmaaderne i Almindelighed.</i> Obligationes ex contractu, quasi ex contractu, ex delicto og quasi ex delicto	268
§ 77.	<i>Om Nødvendigheden af Form eller Causa for Kontrakter.</i> I. Stipulationsform i Almindelighed nødvendig S. 269. Undtagelser. 1. Verbalkontrakter S. 269. 2. Litteralkontrakter S. 270. 3. Realkontrakter og contractus innominati S. 270. 4. Konsensualkontrakter S. 271. 5. Pacta. Arrha S. 271. II. Nærmere Belysning af Systemet S. 272.....	269
§ 78.	<i>Skyldnerens Pligt til at yde Opfyldelsesinteresse</i>	273

- § 79. *Fortsættelse: Ydelsens Umulighed*. I. Sondringer S. 274. II. Oprindelig Umulighed S. 275. III. Efterfølgende Umulighed. 1. Kulparegelen S. 277. 2. Casus S. 278..... 274
- § 80. *Fortsættelse: Mora debitoris*. I. Begreb. 1. Positiv Forpligtelse, Handlingslid, Paakrav S. 280. 2. Oversiddelse S. 280. 3. Brøde hos Debitor S. 280. II. Virkninger, Pligt at tilsvare Opfyldelsesinteressen, perpetuatio obligationis, Ret til Ophævelse S. 281..... 279
- § 81. *Fortsættelse: Vanhjemmelsansvar*. I. Begreb S. 282. II. Sælgerens Ansvar. 1. God Tro udelukker ikke Ansvar S. 282. 2. Evictio og Undtagelser S. 282. 3. Stipulatio duplæ. Answarets Omfang S. 284. III. Udenfor emptio venditio S. 285 282
- § 82. *Flerhed af Subjekter i Obligationsforhold*. I. Anpartsforhold og solidariske Forhold S. 285. 1. Delelige Ydelser S. 286. 2. Udelelige Ydelser S. 286. II. Solidariske Forhold S. 287 285
- § 83. *Personskifte i Obligationsforhold*. I. I Fordringsretten. 1. Singularsukcession anerkjendt i yngre Ret S. 289. 2. Transport S. 291. 3. Denunciatio S. 291. 4. Indsigelser bevares S. 291. 5. Fordringsrettigheder, som ikke kunne overføres S. 292. 6. Lex Anastasiana S. 292. 7. Retsforhold imellem Cedent og Cessionar S. 292. II. Skyldnerskifte S. 293 289
- § 84. *Fordringsrettighedernes Retsbeskyttelse*. I. Overfor Skyldneren S. 293. II. Konkurs S. 294. III. Retsbeskyttelse overfor Tredjemand. 1. Actiones in personam in rem scriptæ S. 294. 2. Overfor Udøvere af Retten S. 295. 3. Andre Tilfælde S. 295. 4. Actio Pauliana S. 295..... 293
- § 85. *Om Obligationsforholds Forandring og Ophør*. Indledende Bemærkninger 296
- § 86. *Betaling og Datio in solutum*. I. Betaling S. 297. II. Datio in solutum S. 298 297
- § 87. *Mora creditoris*. I. Begreb. 1. Frigjøresestid S. 298. 2. Tilbud S. 298. 3. Tilregnelighed S. 299. II. Virkninger. 1. Svækkelse af Pligten S. 299. 2. Risikoen S. 299. 3. Udgifter S. 300. 4. I gjensidige Forhold S. 300. 5. Opfyldessurrogater S. 300. III. Ophør S. 300..... 298
- § 88. *Compensatio*. I. Historisk Udvikling S. 301. II. Yngre

Ret. 1. Obligationes inter easdem personas S. 302. 2—8.	
Andre Betingelser S. 302. 9. Ipso jure compensari S. 303., 301	
§ 89. <i>Novatio</i> . I. Begreb S. 304. II. Betingelser S. 305.....	304
§ 90. <i>Obligationsforholds Ophævelse ved Parternes derpaa umiddelbart rettede Overenskomst</i> . I. Ældre Ret S. 306.	
II. Jus civile. 1. Verbalkontrakter, <i>acceptilatio</i> S. 307.	
2. Realkontrakter S. 308. 3. Konsensualkontrakter S. 308.	
III. Prætorisk Ret. <i>Pactum de non petendo</i> S. 308.....	306
§ 91. <i>Ophør ifølge Ydelsens Umulighed. Andre Ophørsgrunde..</i>	309

II. Speciel Del.

A. *Obligationes ex contractu.*

§ 92. <i>Stipulatio</i>	310
§ 93. <i>Obligationes, quæ litteris contrahuntur og Haandskrifter</i> . I. Obligationes, quæ litteris contrahuntur S. 312. II. Haandskrifter S. 312.....	312
§ 94. <i>Obligationes, quæ re contrahuntur</i> . I. <i>Mutuum</i> S. 314. II. <i>Commodatum</i> (og <i>precarium</i>) S. 315. III. <i>Depositum</i> S. 316. IV. <i>Pignus</i> S. 317.....	313
§ 95. <i>Contractus reales innominati</i> . I. Almindelige Regler S. 318. II. 1. <i>permutatio</i> S. 319. 2. <i>Contractus æstimato-</i> <i>rius</i> S. 320	318
§ 96. <i>Obligationes, quæ consensu fiunt</i> . I. <i>Emtio venditio</i> S. 320. II. <i>Locatio conductio</i> . 1. <i>locatio conductio rei</i> S. 324. 2. 1. <i>operarum</i> S. 325. 3. 1. <i>operis</i> S. 325. III. <i>Societas</i> S. 326. IV. <i>Mandatum</i> S. 327. V. <i>Contractus emphyteuti-</i> <i>carius</i> S. 329	320
§ 97. <i>Pacta vestita</i> . I. <i>Pacta adjuncta</i> S. 330. II. <i>Pacta prætorica</i> . 1. <i>constitutum</i> S. 331. 2. <i>actio de recepto</i> S. 331. III. <i>Pacta</i> <i>legitima</i> S. 331	330
§ 98. <i>Kautio</i>	332

B. *Obligationes quasi ex contractu.*

§ 99. <i>De kvasikontraktmæssige Condictiones</i> . I. Begreb S. 335. II. <i>Condictio indebiti</i> S. 336. III. <i>Condictio causa data</i> ,	
---	--

	causa non secuta S. 337. IV. <i>Condictio ob turpem causam</i> og ex injusta causa. <i>Condictio furtiva</i> S. 338. V. <i>Condictio sine causa</i> S. 338.....	335
§ 100.	<i>Negotiorum gestio</i> . I. Begreb S. 339. II. <i>Negotium utiliter gestum</i> S. 340. III. <i>Ægte negotiorum gestio</i> . 1. <i>actio directa</i> S. 340. 2. <i>actio contraria</i> S. 341. IV. <i>Uægte negotiorum gestio</i> S. 341	339
§ 101.	<i>Actio communi dividundo</i>	342

C. Obligationes ex delicto og quasi ex delicto.

§ 102.	<i>Obligationes ex delicto</i> . I. Oversigt S. 343. II. 1. <i>Actio legis Aquiliæ</i> S. 345. 2. a. <i>cautio damni infecti</i> S. 345. c. <i>operis novi nuntiatio</i> S. 346. III. <i>Actio furti</i> S. 346. IV. <i>Actio vi bonorum raptorum</i> S. 347. V. <i>Actio doli</i> S. 347. VI. <i>Actio injuriarum</i> S. 347.....	343
§ 103.	<i>Obligationes, quæ quasi ex delicto nascuntur</i> . I. 1. <i>Syndikatsklagen</i> S. 348. 2. <i>Actio de effusis et dejectis</i> og de <i>positis et suspensis</i> S. 348. II. 1. <i>Actiones noxales</i> S. 348. 2. <i>Actio de pauperie</i> S. 349.....	348

TREDJE KAPITEL

Oversigt over Familieret og Arveret.

§ 104.	<i>Familieret</i> . <i>Ægteskabet</i> . I. Begreb og Arter S. 349. II. <i>Stiftelse</i> S. 350. III. <i>Sponsalia</i> S. 350. IV. 1. <i>Formueforholdet mellem Ægtefæller</i> S. 351. 2. <i>Dos</i> S. 351. V. <i>Ophor</i> S. 352	349
§ 105.	<i>Arveret</i> . <i>Indledning</i> . I. <i>Indledning</i> S. 353. II. <i>Delatio og acquisitio hereditatis</i> . <i>Hereditas jacens</i> S. 353. III. <i>Intestatarven subsidær</i> S. 354. IV. <i>Hereditas og bonorum possessio</i> . <i>Hereditatis petitio</i> og <i>interdictum quorum bonorum</i> S. 355. V. <i>Usucapio lucrativa pro herede</i> S. 355....	353
§ 106.	<i>Testamentarisk Arv</i> . I. <i>Testamente</i> . Begreb S. 356. II. <i>Testamentifactio</i> S. 357. IV. 1—2. <i>Arveindsættelsen</i> S. 357. 3. <i>Substitutio</i> . a. <i>vulgaris</i> S. 358. b. <i>pupillaris</i> S. 358.	

V. Testamenters Ugyldighed og Uvirksomhed. 1. Fra første Færd S. 358. 2. Ifølge senere indtrufne Omstændigheder S. 358.....	356
§ 107. <i>Intestatarv.</i> I. Indledning S. 359. II. Arveklasserne efter de tolv Tavlers Love S. 360. III. Efter prætorisk Ret S. 360. IV. Udviklingens Afslutning S. 360. V. Tvangsarv. 1. Den formelle S. 361. 2. Den materielle <i>Querela inofficiosi</i> S. 362. 3. Sammensmeltning S. 363.....	359
§ 108. <i>Arvs Erhvervelse og Fortabelse.</i> I. <i>Heredes necessarii</i> og <i>voluntarii</i> , <i>aditio hereditatis</i> S. 363. II. Evnen til at tiltræde Arv. <i>Incapaces</i> S. 364. III. <i>Transmissio</i> S. 364. IV. Virkninger af Arvens Erhvervelse S. 365. V. Forholdet imellem Medarvinger S. 365. VI. <i>Jus accrescendi</i> , <i>caduca</i> og <i>creptoria</i> S. 366. VII. Vakant Arv S. 366....	363
§ 109. <i>Legater og mortis causa capiones.</i> I. Legater. Begrebsbestemmelse. 1. <i>Legatum</i> S. 367. 2. <i>Fideicommissum</i> S. 367. 3. Sammensmeltning. Former for Legat S. 368. II. Begrænsning af Legaters Omfang. <i>Quarta Falcidia</i> S. 368. III. Legatrettens Erhvervelse S. 369. IV. <i>Jus accrescendi</i> S. 369. V. Legaters Ugyldighed og Uvirksomhed S. 369. VI. <i>Universalfideikommisset</i> S. 370. VII. <i>Mortis causa capiones</i> S. 371.....	367

